

AFGIFTEKANTOOR
OOSTENDE 1

DE PLATE

MAANDBLAD

DECEMBER 2002

VERSCHIL NIET IN JUNI, JULI EN AUGUSTUS

Specialiteit verftechniek
 Reeds 2 jaar bezig!

alle schilder- en decoratieverken

Informatie i.v.m. sponsoring cover: Photo Tropic 0478/62 20 45

Visserplein 2 bus 5C - 8400 Oostende - Tel & Fax 059/51 45 02 - GSM 0476/25 15 61

Vanoutryve Steve

D E P L A T E V.Z.W.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING "DE PLATE"

Prijs Culturele Raad Oostende 1996

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming

Aangesloten bij de CULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de Kring.

Tekstovername toegelaten na akkoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

JAARGANG 31

NUMMER 12

MAAND december 2002

Prijs per los nummer : 1,50 €

IN DIT NUMMER

blz. 248: **E. SMISSAERT**: Grand Hôtel-Café "Central": toevoegsels.

blz. 249: **I. VAN HYFTE**: Nog Oostendse villanamen.

blz. 250: **R. TIMMERMANS**: Gedenkstenen en -platen te Oostende (8e deel).

blz. 252: **Y. DINGENS**: Het gebruik van de Franse taal te Oostende: enkele historische aspecten.

blz. 259: **M. CAPON**: Het groot internationaal criterium der stad Oostende 1935.

blz. 266: **A. SMISSAERT (+)**: Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (57).

HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING DE PLATE

Correspondentieadres : Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende.

Verantwoordelijke uitgever: Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

Hoofdredacteur: Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Rekeningen : 380-0096662-24

750-9109554-54

000-0788241-19

Het Bestuur

Voorzitter :

Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende, tel. 059709205.

Ondervoorzitter :

Walter MAJOR, Kastanjelaan 52, 8400 Oostende, tel. 059707131.

Secretaris :

Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende, tel. en fax 059507145.

E-mail: de.plate@pandora.be.

Penningmeester :

Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende, tel. en fax 059708815.

E-mail: falise.jp@planetinternet.be.

Leden :

Ferdinand GEVAERT, Duinenstraat 40, 8450 Bredene.

August GOETHAELS, Stockholmstraat 21/10, 8400 Oostende.

Simone MAES, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Jan NUYTEN, Karel Janssenslaan 33/13, 8400 Oostende.

Emile SMISSAERT, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

Gilbert VERMEERSCH, Blauw Kasteelstraat 98/2, 8400 Oostende.

Koen VERWAERDE, A. Chocqueelstraat 1, 8400 Oostende.

Schreven in dit nummer:

Emile Smissaert, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende

Ivan Van Hyfte, Kastanjelaan 58, 8400 Oostende.

Roger Timmermans, Sint-Sebastiaanstraat 24, 8400 Oostende.

Yves Dingens, Leopold II laan 6, 8400 Oostende.

Michel Capon, Westlaan 9, 8400 Oostende.

De Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten:

December ACTIVITEIT

Donderdag 19 december om 20 u

Avondvoordracht in de conferentiezaal van de VVF, Dr. L.Colensstraat 6.

Onderwerp: **De Openbare Uurwerken Te Oostende**

Deze avond wordt verzorgd door dhr **Emile SMISSAERT**

Het is ondertussen traditie geworden dat de laatste voordracht van het jaar verzorgd wordt door dhr SMISSAERT, sedert vele jaren bestuurslid van onze kring, historicus van opleiding en in een vorig leven assistent dienstleider in de stedelijke bibliotheek.

De bibliografie van Emile SMISSAERT is ondertussen een indrukwekkend lijst geworden.

Zijn interessebereik is zeer breed: literatuur, geschiedenis, heemkunde, scheepvaart, arbeidersbeweging...als het maar vooral te maken heeft met zijn stad, de kust en de regio.

U hoeft er maar deel 8 van de Oostendse Historische Publicaties " Bibliografie van de geschiedenis van Oostende", uitgegeven door het stadsarchief, op na te slaan en je weet hoe laat het is.

Van "hoe laat" gesproken.....

Het kennen of het te weten komen van de juiste tijd speelt naast het weer (goed, minder goed of slecht) een zeer grote rol in het dagelijks leven.

"Hoe laat is het nu?" "Verdorie, ik kom nog te laat!" "Tijdig begonnen is half gewonnen"

Automatisch en frequent vergewissen wij ons op alle mogelijke ogenblikken tijdens de dag van het uur. Wij moderne mensen beschikken over goedkope kwartsuurwerken die eigenlijk bijna steeds correct het juiste uur aangeven. En dat onze voorouders heel dikwijls geen eigen horloge op zak hadden of, laat staan, aan de pols droegen is iets wat wij ons nog heel moeilijk kunnen voorstellen. Horloges waren een dure aangelegenheid en de levensstandaard was niet zo hoog als nu.

Buitenshuis was de bevolking aangewezen op "openbare" uurwerken.

Deze bevonden zich op torens (stadhuis, kerktorens, stations, sporadisch een privé-gebouw zoals het hotel Océan op de zeedijk) of op hier en daar neergeplante constructies zoals op de Kapellebrug, het Marie-Joséplein, de hoek van het Wapenplein en de Kapellestraat, de Albert I promenade...

Sommige winkels, vooral horlogewinkels en juweliers, waren ook voorzien van een groot zichtbaar uurwerk maar deze zijn niet het onderwerp van de avond.

Emile SMISSAERT toert met ons één uur (warempel, daar is de tijdsduur weer) in het centrum van het Oostende van de 19de en 20ste eeuw. Hij verzamelde ook illustratiemateriaal, wat niet zomaar voor het grabbelen ligt, dat hij ons zal voorstellen.

Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos voor ALLE belangstellenden. Wij rekenen stellig op uw aanwezigheid. Men zegge het voort!!!

GRAND HÔTEL-CAFÉ “CENTRAL”: toevoegsels

door Emile SMISSAERT, in samenwerking met Amand DECOSTER

In oktober 11. handelden wij – uitvoerig en goed gedocumenteerd, zij het dat wij niet alles konden achterhalen wat ervan waarschijnlijk te zeggen valt – over het wel en wee van dit topetablisement in de toenmalige Horeca. Oudere Oostendenaars reageerden verrast en opgetogen: “Ha, de “Central”, daar ben ik nog binnen geweest, dat was klasse, spijtig dat het er niet meer is ‘voe wa dat’r mo in de platse gekomen is, sapristi”. Drie reacties mogen ons lezerspubliek niet onthouden worden want ze hebben hun belang en ze bevestigen ons relaas.

- * Uit een periodieke toeristische brochure uit 1929 (p. 5) die verscheidene hotels te Oostende bondig voorstelt (1):

Oostende, “Hotel Central”, Brabantstraat 2 (hoek Wapenplein). Gans het jaar open, 45 kamers. Electriche verlichting. Chauffage “ord(inaire)” (sic). Badkamer. Rookkamer. Salon. Talen: Frans, Vlaams, Engels. Eigenaars: P. TACKOEN en A. SIMON (2).

- * Uit een brief d.d. 30 oktober 2002, geschreven door A.M. VDM die afkomstig is uit Brugge en die handelt over de jaren vijftig, jaren van glorie en voorspoed voor deze zaak:

“(…) Het oktobernummer van “De Plate”. Ik heb het onmiddellijk uitgelezen want daar stond een brok van mijn jeugd in Oostende in beschreven. Jarenlang waren mijn ouders en ik habitués van de “Central”; ik zie het interieur nog levendig vóór mij. Wij zochten altijd een plaatsje aan het raam, vanwaar wij het Wapenplein konden zien.

Die sneetjes gekookte lever met zout, dat was ik vergeten, maar dat klopt; het was heerlijk bij een drankje. Het “best” herinner ik mij de toiletten, via een draaitrap naar beneden, en de kwalijke geuren die je tegemoet kwamen (sic).

Nog dit: de “Central” staat bij mij in het geheugen gegrift omwille van de vrijkaartjes voor de cinema die soms aan trouwe klanten werden uitgedeeld. Zij (de uitbaters) kregen die in ruil voor de affiches die zij ophingen.

Ik heb van de lectuur genoten; nu geef ik het nummer door aan mijn bejaarde moeder. Zij zal het ook smaken”.

- * Twee populaire Oostendenaars, de heer ex-Schepen Fernand en mevrouw Jeannine BOURGOIS, getuigen (brief d.d. 7 november 2002):

“(…) In het verhaal hebben wij onszelf en onze jeugdijaren gememoreerd. De “Central, dat was in de jaren 1949-1956, de plaats waar ikzelf en een drietal vrienden bijna elke zaterdagavond op “sortie” gingen.

En met op de kleine tafel door een “Funk” en één of meer Diekirchbiertjes gesterkt, vele frivole avonden doorgebracht hebben op de kleine biljart. Of waar we – zeker op carnavalavond, al dan niet geflankeerd – zoete nachten beleefden.

Kamiel en Amand en Omer – de garçon van toen zeker niet vergeten! – waren dan soms onze “engelbewaarders”; het waren ook een beetje onze “biechtvaders”, iets wat zich toch wel beperkte tot wat wij kwijt wilden. Meer zelfs, toen ik in mei 1956 het celibaat opgaf om met mijn echtgenote van vandaag in het bekende “bootje” te stappen, vorderde Kamiel de vacature op van ceremoniemeester op de huwelijksplechtigheid. Hij deed het met bravoure...en bovendien gratis!! Zo

was het nog in "de tijd van toen". Na ons huwelijk trokken wij naar Brussel. Maar wanneer wij "thuiskwamen", gingen wij af en toe nog een pintje pakken in de "Central" (...)"

(1) Gesignaleerd door O. VILAIN waarvoor dank.

(2) Op p. 187 stond verkeerd vermeld: SIMOEN. Een vergissing van het geheugen.....

NOG OOSTENDSE VILLANAMEN

door **Ivan VAN HYFTE**

Alerte Plate-lezers (dank aan de heer en mevrouw TIMMERMANS) attenderen mij dat er nóg Oostendse villanamen op te sporen zijn in het door mij onderzocht stadsdeel.

Daarom een aanvulling op "Oostendse villanamen uit de Belle Epoque en het Interbellum (zie De Plate 2001/221-225).

De volgende gegevens zijn geverifieerd op 14 september 2002:

* Boekareststraat	14 = Villa Marbella
* Hofstraat	7 = Villa Remy-Berthe
20 = Villa Pretoriana (modern gebouw)
29 = Villa Rabelais
* Ieperstraat	42 = Villa Trianon
* Sportstraat	35 = Villa Albertina
* Van Iseghemlaan	139 = Villa Clementine
* Wellingtonstraat	2 = Villa Valérie
-

ERRATA

In het artikel over Willy VAN HOUCKE (Tijdschrift De Plate nr. 10, oktober 2002) zijn er twee fouten geslopen.

Op blz. 2002-203, onderste foto, staat: "Verleden week is de vriend van.....". Dit moet zijn: "Verleden week is onze vriend.....".

Op blz. 2002-206, bovenste foto, staat dat de begrafenisondernemer dhr. Prosper GHYSEL is. Niets is minder waar. De begrafenisondernemer op de foto is dhr. Willy LUCAS.

Waarvoor onze verontschuldiging.

J.P. FALISE
Hoofdredacteur

GEDENKSTENEN -PLATEN TE OOSTENDE (8^e deel)

door Roger TIMMERMANS

Sociale Woningbouw de Smet de Naeyerlaan 22-24-26

DE GELUKKIGE HAARD & DE OOSTENDSE HAARD

op 13 september 2000 werd deze eerste steen van het complex
"Hazebras" gelegd door de heer Johan Vande Lanotte, vice-premier,
in aanwezigheid van:

J. Vandecasteele, Burgemeester van de stad Oostende
L. Blomme, voorzitter en H. Lyben, administrateur-generaal van de VHM
C. Mauroit, afdelingshoofd A.G.I.
D. Vermeesch, E. Tulpin, W. Labens, M. Willems, H. Veulemans, Y. Miroir,
G. Lambert, S. Cattoor, schepenen
J. Vandenabeele, stadssecretaris van de stad Oostende

S. Caestecker, voorzitter, A. Vandenabeele, ondervoorzitter,
A.C. Ampe, directeur,
R. Bekkens, F. Dupuis, M. Ferier, F. Helders, A. Inghelbrecht,
A. Laridon, bestuurders en G. Carton, commissaris VHM, van de
Gelukkige Haard
N. Bourgoignie, voorzitter, H. Dedeyne, directeur,
A. Arnout, R. Declercq, R. Delanoye, K. Dirickx, T. Janssens,
M. Lestaeghe, M. Quaeghebeur, H. Synaeve, R. Vandemoortele, R. Vanhooren,
E. Vercruysse-Haghebaert, D. Verleye, bestuurders
R. Vermeersch, commissaris VHM, van de Oostendse Haard

H.J. Ampe en G. Vanoverschelde, architecten
P.A. Ampe, ingenieursbureaus ITAB en STREGO

EGTA Antwerpen N.V. Aannemer

Verkeersknooppunt "De Bolle" – Wand voetgangers- en fietserstunnel

op 21 oktober 2001
werd
de verbinding President Kennedyplein-De Bolle
officieel voor het publiek opengesteld
door
Steve Stevaert
minister-vice-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie
en
Jean Vandecasteele
burgemeester

In aanwezigheid van

H. Veulemans, Y. Miroir, M. Willems, W. Labens, N. Bourgoignie,
B. Bronders, J. Verstreken, T. Germonpré, schepenen
J. Vandenabeele, stadssecretaris

J. Vande Lanotte, vice-premier en minister van Begroting, Maat-
schappelijke Integratie en Sociale Economie
P. Breyne, gouverneur van West-Vlaanderen
E. Schoupe, gedelegeerd bestuurder NMBS
E. Baldewijns, voormalig Vlaams minister van Openbare Werken
Ir. H. Decramer, afdelingshoofd afdeling Wegen en Verkeer West-Vlaanderen
van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Ir. B. De Putter, afdelingshoofd afdeling Waterwegen Kust van het
ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Leidende ambtenaren: Ir. W. Goudeseune, afdeling Wegen en Verkeer
West-Vlaanderen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Ir. L. Maes, NMBS BE Instandhouding Infrastructuur
Ir. D. Van Hecke, afdeling Waterwegen Kust van het ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap
Hoofdaannemers CB Construct, Herbosch-Kiere, Aswebo
Verlichting: Atelier R. Jéol en WVI

Steen ingemetseld in Zeedijkvloer t.h.v. standbeeld " Umbra"

op 30 juni 2002
werd deze promenade ingewandeld
door
Jean Vandecastele, burgemeester
in aanwezigheid van

H. Veulemans, Y. Miroir, M. Willems, W. Labens, N. Bourgoignie,
B. Bronders, J. Verstreken en T. Germonpré, schepenen en
J. Vandenabeele, stadssecretaris

Ir. B. De Putter, Afdelingshoofd, afdeling Waterwegen Kust,
administratie Waterwegen en
Zeewezen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Ir. P. De Wolf, Celhoofd Kust, afdeling Waterwegen Kust,
administratie Waterwegen en
Zeewezen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Leidend ambtenaren: Ch. Lauwers en H. Vansteenkiste
Ontwerp: J. Vandecasteele, Ch. Lauwers, F. Vanhaverbeke (W.V.I.)
en NV Plantec

Studiebureau: NV Plantec
Verlichting: F. Vanhaverbeke (W.V.I.)
Beeldhouwwerk ("Umbra"): H. Seynaeve
Aannemer: NV Herbosch-Kiere

HET GEBRUIK VAN DE FRANSE TAAL TE OOSTENDE: ENKELE HISTORISCHE ASPECTEN

door Yves DINGENS
Aan mijn moeder
Yvonne PROVOOST
(1919-1997)

1. Inleiding

De internationale toeristische functie van Oostende heeft steeds vereist dat een groot gedeelte van de bevolking (personeel van hotels, restaurants, cafés, banken, bedienden der openbare diensten) zoniet een grondige, dan toch een meer dan elementaire kennis bezat van enkele vreemde talen, vooral Frans en Engels. De evolutie van de sociale lagen van de bevolking, de uitvaardiging van de taalwetten en het politiek aspect dat door veel mensen wordt verbonden aan het gebruik van de ene of de andere taal, hebben ongetwijfeld een grote invloed uitgeoefend op het taalgebruik te Oostende.

Het leek ons dan ook interessant te trachten de evolutie te volgen van het gebruik van de Franse taal te Oostende. Deze evolutie verschilt misschien van deze van andere plaatsen in Vlaanderen door enkele kenmerken waarvan een der voornaamste de weerstand is van vele Oostendenaars tegen een te radicale vervaamsing die het gebruik van het Frans in alle omstandigheden zou uitsluiten: zij erkennen dat het Nederlands hun moedertaal is, doch zien er geen enkel voordeel in de Franse taal en haar culturele uitingen uit hun dagelijks leven te bannen. De openlijke vijandigheid tegenover het Frans bleef beperkt tot een minderheid, zij het een actieve minderheid.

We hebben getracht deze uiteenzetting te staven met officiële documenten. Deze taak is zeker niet vergemakkelijkt door het feit dat vrijwel alle gemeentearchieven werden vernield door de brand van het stadhuis in 1940. De kleine studie die we hebben aangevat kan dan ook worden beschouwd als een eerste schets van een omvangrijker werk dat een nog tamelijk onontgonnen onderwerp zou kunnen uitdiepen. Deze studie vertoont weliswaar een zeker gebrek aan evenwicht tussen de verschillende paragrafen: dit is te wijten aan het feit dat veel inlichtingen die we hebben trachten te bekomen ons niet werden verstrekt.

2. Gegevens over talenkennis verschaft door de volkstellingen

Sinds 1846 leveren periodieke volkstellingen (in principe om de tien jaar) ons nuttige gegevens over het taalgebruik te Oostende.

De eerste, die van 15 oktober 1846, gaf volgend resultaat:

Totale bevolking:	14.264
Frans:	657 of 4,66 %
Nederlands:	13.160 of 92,26 %
Duits:	28 of 0,19 %
Engels:	387 of 2,71 %
Andere talen:	32 of 0,22 %

Het zeer hoge percentage Nederlandssprekende inwoners is te verklaren door het feit dat het de tweetaligen omvat, die niet afzonderlijk werden geklasseerd.

De volkstelling van 31 december 1856 bevat geen gegevens over het taalgebruik.

De resultaten van de latere volkstellingen worden opgenomen in de volgende tabellen:

	1866	1880	1890
Totale bevolking	15.843	19.307	24.688
Frans	229 = 1,445%	557 = 2,884%	831 = 3,360%
Nederlands (Vlaams)	11.848 = 74,783%	12.948 = 67,663%	17.076 = 60,910%
Duits	18 = 0,113%	34 = 0,176%	20 = 0,081%
Frans + Nederlands	3.637 = 22,956%	4.229 = 21,903%	6.320 = 25,050%
Frans + Duits	47 = 0,296%	37 = 0,191%	20 = 0,081%
Nederlands + Duits	1 = 0,006%	45 = 0,233%	16 = 0,064%
De 3 landstalen	25 = 0,157%	80 = 0,414%	361 = 1,462%
Geen enkele van de 3 landstalen	32 = 0,201%	104 = 0,538%	44 = 0,178%
Kinderen -2jaar	-----	1.273 = 6,590%	
Doofstommen 6			

	1900	1910	1920
Totale bevolking	39.484	42.207	44.817
Frans	864 = 2,180%	1.225 = 2,900%	1.572 = 3,500%
Nederlands (Vlaams)	27.098 = 60,000%	27.404 = 64,900%	28.722 = 64,080%
Duits	83 = 0,210%	55 = 0,130%	17 = 0,037%
Frans + Nederlands	8.290 = 20,990%	10.112 = 23,900%	11.233 = 25,060%
Frans + Duits	95 = 0,240%	150 = 0,355%	21 = 0,046%
Nederlands + Duits	61 = 0,154%	53 = 0,125%	12 = 0,026%
De 3 landstalen	712 = 1,803%	834 = 1,976%	377 = 0,841%
Geen enkele van de 3 landstalen	2.281 = 5,770%	2.374 = 5,624%	2.863 = 6,388%

	1930	1947
Totale bevolking	46.952	49.651
Frans	2.205 = 4,690%	1.302 = 2,620%
Nederlands (Vlaams)	29.796 = 63,460%	27.500 = 55,390%
Duits	23 = 0,050%	5 = 0,010%
Frans + Nederlands	12.057 = 25,680%	15.399 = 31,010%
Frans + Duits	57 = 0,120%	30 = 0,060%
Nederlands + Duits	46 = 0,100%	165 = 0,330%
De 3 landstalen	1.036 = 2,210%	3.440 = 6,930%
Geen enkele van de 3 landstalen	1.732 = 3,690%	1.810 = 3,650%

Voor de laatste vier talentellingen wordt nog een bijkomend onderscheid gemaakt:

Inwoners die 2 of 3 talen spreken, spreken het meest frequent:

	1910	1920	1930	1947
Frans	2.232 = 20,019%	2.613 = 22,442%	3.242 = 24,570%	2.931 = 15,398%
Nederland	8.717 = 78,186%	9.019 = 77,462%	9.555 = 72,410%	15.906 = 83,566%
Duits	200 = 1,793%	11 = 0,094%	39 = 0,290%	2 = 0,010%
Niet aangeduid	-----	-----	360 = 2,730%	195 = 1,020%
Totaal	11.149	11.643	13.196	19.034

De tellingen van 1930 en 1947 gaven nog volgende cijfers:

Inwoners die uitsluitend
of het vaakst spreken:

	1930	1947
Frans	5.447 = 11,60%	4.233 = 8,53%
Nederlands	39.351 = 83,81%	43.406 = 87,42%
Duits	62 = 0,13%	7 = 0,01%
Niet vermeld	-----	195 = 0,39%

Al deze cijfers zijn natuurlijk niet volledig verifieerbaar: de talenkennis berust alleen op een verklaring van de inwoner en werd uiteraard niet gecontroleerd. Daarom werden dergelijke statistieken door de Vlaamse militanten aangevochten. Niettemin lijkt ons het feit dat iemand zich bewust als Franstalig of tweetalig opgeeft toch betekenisvol. In de laatste statistieken valt trouwens het hoog percentage tweetaligen op. 1947 was het laatste jaar waar de volkstelling cijfers bevatte betreffende het taalgebruik. De wet van 24 juli 1961 schafte de talentelling af. De wet van 8 november 1962 legde de taalgrens vast en Oostende werd officieel beschouwd als eentalig Nederlands. Vanaf dan kan men het aantal Franstaligen enkel ramen.

3. Gemeentebestuur

Sinds de revolutie van 1830 werd enkel het Frans gebruikt bij het gemeentebestuur. Een eerste wet betreffende het taalgebruik in bestuurszaken zag het licht in 1878: in de Vlaamse provincies moeten de berichten en mededelingen aan de bevolking hetzij in het Nederlands, hetzij in de twee talen zijn opgesteld; de briefwisseling met andere gemeenten en met particulieren moet in het Nederlands geschieden, behalve indien deze gemeente of individuele personen in het Frans schrijven of een antwoord in deze taal wensen te ontvangen.

In 1888 waren de gemeentezegels Nederlandstalig in Mariakerke en Stene (later aangehecht bij Oostende), Franstalig in de stad Oostende.

In 1885 gebruikten alle gemeenteraadsleden het Frans; het Gemeenteblad (Bulletin Communal) is in het Frans opgesteld. De briefwisseling gebeurt in de twee talen: men antwoordt in het Nederlands op Nederlandstalige brieven, maar enkel het Frans wordt gebruikt voor de briefwisseling met de hogere overheden. Affiches, mededelingen aan de bevolking zijn opgesteld in de twee talen, enkele alleen in het Nederlands. Tijdens het badseizoen en voor alles wat betrekking heeft op de badinrichtingen wordt enkel het Frans gebruikt. Voor zaken met betrekking tot het onderwijs worden de twee talen gebruikt, voor militieaangelegenheden het Nederlands (15 op 165 miliciens ontvangen hun papieren in het Frans), voor de registers van de Burgerlijke Stand uitsluitend het Nederlands, alsook voor huwelijksaankondigingen. Voor openbare werken, wegenis en maritieme werken, het Frans of de twee talen, voor financiën en belastingen het Frans; voor lastenkohieren, aanbestedingsvoorwaarden en leveringen Nederlands of Frans (deze laatste taal werd gebruikt voor alle werken of leveringen met een belang of een totaal dat meer dan het gemiddelde bedroeg).

Deze toestand duurde tot in 1912. De Nederlandstalige tussenkomsten in de gemeenteraad waren zeldzaam: burgemeester Alphonse PIETERS was de mening toegedaan dat het Nederlands de standing van de raad onwaardig was. Het Gemeenteblad der Stad Oostende was opgesteld in het Frans tot de oorlog 1914-18. In 1912 had de gemeenteraad geweigerd samen te werken met de organisaties die de vernederlandsing van de Gentse Universiteit voorstonden, en dit zonder de minste reactie vanwege de burgers.

Op 30 mei 1915 had de Duitse Kommandantur bij de burgemeester aangedrongen opdat het Frans niet meer zou worden gebruikt te Oostende voor berichten aan de bevolking en voor de briefwisseling tussen gemeenten en met de inwoners. Op 5 juni 1915 antwoordde burgemeester LIEBAERT dat het land tweetalig was en dat het stadsbestuur zich inspande om een billijk evenwicht te bekomen tussen de twee landstalen. De Duitsers weigerden deze uitleg te aanvaarden en drongen aan op de toepassing van hun verordening. Het stadsbestuur beperkte er zich toe van dit antwoord nota te nemen.

De wet die de formule voor de eedaflegging der gemeenteraadsleden vastlegde dateerde van 1 juli 1860 en legde een Franse tekst op. Men moest wachten tot de uitvaardiging van de wet van 30 juli 1894 en een koninklijk besluit tot toepassing van 18 september 1894 om een Nederlandstalige formulering te zien ontstaan. De gemeenteraadsleden konden vrij kiezen voor één van de twee teksten. De gemeenteraadsleden verkozen op 17 november 1895 legden de eed af op 30 maart 1896: 15 in het Frans en 5 in het Nederlands. Ten gevolge van de gedeeltelijke verkiezing van 20 oktober 1907 legden op 2 januari 1908 8 gemeenteraadsleden de eed af in het Frans en 2 in het Nederlands. De naoorlogse verkiezingen, op 24 april 1921, zagen een ommekeer: op 13 juni 1921 kozen, de burgemeester niet meegerekend, 7 raadsleden voor de Franse formulering en 17 voor de Nederlandse. Op 6 januari 1927 kozen 17 het Nederlands, 6 het Frans. Op 6 januari 1933 19 het Nederlands en 5 het Frans. In 1939 legden alle 23 gemeenteraadsleden de eed af in het Nederlands.

De wet van 31 juli 1921 betreffende het taalgebruik in bestuurszaken verplichtte de gemeenteraad in haar zitting van 2 augustus 1921 nieuwe maatregelen te nemen: de officiële taal is het Nederlands; brieven tot de administratie gericht in één der landstalen worden in dezelfde taal beantwoord; beraadslagingen van de raad worden in het verslag opgenomen in de taal waarin ze zijn uitgevoerd, met een vertaling van de Franstalige tussenkomsten; berichten aan de bevolking worden opgesteld in het Nederlands met een Franstalige vertaling; het schepencollege was gemachtigd een Franse vertaling aan de genomen besluiten toe te voegen telkens als de stad dit nuttig oordeelde. De wet werd niet integraal toegepast want in 1922 protesteerden sommige gemeenteraadsleden tegen het feit dat uitnodigingen voor de inhuldiging van monumenten e.d.m. eentalig Frans waren.

In 1934 gebeurden de tussenkomsten in de gemeenteraad nog in de twee talen maar dan reeds veroorzaakte het gebruik van het Frans soms reacties. Sinds 1968 mag enkel het Nederlands worden gebruikt in de gemeenteraad.

Straatnaamborden waren opgesteld in het Frans tot 1937, vervolgens werden ze tweetalig en uiteindelijk eentalig Nederlandstalig in 1962.

4. Onderwijs

Het gemeenschappelijk lager onderwijs werd sinds het van kracht worden van de wet van 15 juni 1883 uitsluitend in het Nederlands verstrekt. Hierop bestond nochtans één enkele uitzondering: de Albertschool gebruikte uitsluitend het Frans tot 1934; de schoolbevolking werd er vooral gerekruteerd onder de kinderen van leden van de gegoede burgerij en middenklasse. Van 1934 tot 1938 was deze school gesplitst in een Franse- en Nederlandstalige afdeling, dit bij wijze van overgangsmaatregel, want sinds 1939 werd enkel het Nederlands gebruikt. De Albertschool heeft lange tijd een zeer gunstige reputatie genoten en de Oostendenaars bestempelden haar dikwijls als "le petit athénée", omdat ze de leerlingen beter leek voor te bereiden op de middelbare studies. Ondanks het verdwijnen van het Frans als voertaal werden enkele inspanningen ondernomen om het nadeel van een onvoldoende kennis van het Frans te verhelpen. Men besloot vanaf september 1945 Franse taallessen in te richten, eerst in enkele lagere scholen, vervolgens in alle vanaf 1946; deze lessen waren facultatief en betalend, en werden na de normale lestijden gegeven waardoor ze

weinig succes kenden. Een beslissing van de gemeenteraad van 12 juni 1947 had tot gevolg dat deze lessen door bijna alle leerlingen werden gevolgd: ze waren niet meer betalend en werden vroeger gegeven, van 16 uur tot 16u30. Een nieuw besluit van 25 augustus 1967 bepaalde dat facultatieve lessen Nederlandse spreektaal zouden worden gegeven in de eerste graad en dat Frans zou onderwezen worden in de 2^e en 3^e graad: deze lessen hadden voor gevolg dat de leerlingen de school wat later verlieten, waardoor minder leerlingen de lessen bijwoonden.

Aan het Koninklijk Atheneum, gesticht in 1882, ontstaan uit het Gepatroneerd College (1842-1878) dat tussen 1878 en 1882 Gemeentelijk College werd, werden de lessen gegeven in het Frans. De wet van 15 juni 1883 voorzag dat de lessen in de voorbereidende afdelingen tot de middelbare cyclus in het Nederlands zouden worden gegeven; Engels en Duits zouden in het Nederlands worden onderwezen tot op het ogenblik dat het onderwijs direct in deze talen zelf konden worden verstrekt; in de humaniora moesten twee vakken in het Nederlands worden gegeven. Te Oostende onderwees men Duits en Engels, geschiedenis en aardrijkskunde in de twee talen, natuurlijke wetenschappen in het Frans. De wet van 12 mei 1910 richtte in de Vlaamse athenea een "Waal regime" op, met de bedoeling aan de Walen toe te laten middelbare studies te doen. Manifestaties tegen dit regime hadden plaats sinds 1910: 300 à 400 flaminganten protesteerden tegen het bestaan van de Franse afdeling omdat op 21 lesuren per week slechts 5 uur in het Nederlands werden gegeven. Maar de "Vereniging voor het propageren van de Franse taal" organiseerde met succes een tegenbetoging. Hetzelfde jaar hadden verscheidene pro-vlaams georiënteerde verenigingen een verzoek gericht tot de gemeenteraad opdat deze zich zou verzetten tegen de oprichting van de Waalse afdeling. Indien men zich wou inschrijven aan de Franse afdeling volstond het eigenlijk daartoe de wens te formuleren, zonder dat enig onderzoek geschiedde aangaande de gebruikelijke taal van de kandidaat. De hogere sociale lagen van de stad waren tot 1940 Franstalig en het was dan ook normaal dat de leerlingen die behoorden tot deze categorie (die toen de grote meerderheid van de hogere jaren van het atheneum leverde) zich lieten inschrijven aan de Franse afdeling. De lessen Nederlands waren gemeenschappelijk voor de twee afdelingen, wat ook de talrijke Oostendse tweetalige families toeliet hun kinderen tweetalig onderwijs te verschaffen.

Tijdens de schooljaren 1927 tot 1940 kende deze "speciale afdeling" een hoge bezettingsgraad, zoals blijkt uit volgende statistiek:

Jaar	Nederlandstalige afdeling	Franstalige afdeling
1927	333	150
1929-1930	261	123 (32%)
1930-1931	237	110 (32%)
1931-1932	218	132 (38%)
1932-1933	254	105 (29%)
1934-1935	344	146 (30%)
1937-1938	463	117 (22%)
1941-1942	419	8 (2%)

Tijdens het schooljaar 1941-1942 verdween deze afdeling: de laatste acht leerlingen verlieten het atheneum in juli 1942. Sindsdien wordt het onderwijs uitsluitend in het Nederlands verstrekt. In de lagere klassen waren facultatieve vervolmakingslessen Frans (sinds 11 december 1900) en Nederlands (sinds 5 februari 1894) ingericht door het stadsbestuur; deze verdwenen op 1 september 1967.

Een analoge toestand en ontwikkeling kende het Koninklijk Lyceum, de vroegere "Ecole moyenne communale pour jeunes filles", door de Staat overgenomen in 1922.

Wat het onderwijs in de maritieme wetenschappen betreft, zeevaartscholen werden opgericht in 1797-1798 tijdens het Frans bewind met het doel een officierenkorps te vormen bekwaam om het bevel te voeren over de koopvaardijsschepen. Deze scholen bleven gesloten van 1815 tot 1830, werden heropend onder Belgisch gezag en functioneerden zonder onderbreking tot de oorlog 1914-1918. De school onderging talrijke wijzigingen om aan de noodwendigheden van het ogenblik te beantwoorden. In de laatste jaren vóór de sluiting werd het eerste jaar kandidatuur officier ter lange omvaart in Oostende gedoceerd, de verdere jaren in de Hogere Zeevaartschool te Antwerpen. Andere brevetten werden ook uitgereikt: mechanica, visvangst, pleziervaart. In het begin was het taalregime Frans; in het interbellum zaten Frans- en Nederlandstaligen van een cursus samen en de lessen werden terzelfdertijd in de twee talen gegeven. Na 1945 werden de lessen afzonderlijk gegeven in de twee talen en streefde de school ernaar een taalevenwicht te bereiken. Enkel de avondcursus voor werktuigkundige officieren werd uitsluitend in het Nederlands gegeven omdat de diploma's uitsluitend bestemd waren voor de officiële diensten (staatspakketboten) waar het Nederlands verplicht is. De helft van de studenten waren Franstalig, de andere helft Nederlandstalig. De studenten waren verplicht taalcursussen te volgen: 4 uur per week Frans voor de Nederlandstaligen (of Nederlands voor de Franstaligen), 2 uur Engels voor allen. De Zaïrese studenten waren vrijgesteld van de studie van het Nederlands. Men ondervond reeds een zekere moeilijkheid om tweetalige leraars te vinden (dezelfde leraar moet les geven in de twee landstalen).

Het onderwijs verstrekt door de maritieme overheid is in feite een element dat de tweetaligheid in de hand werkt.

Een gemengde lagere school werd bij K.B. van 11 juli 1963 opgericht voor de kinderen van Franstalige militairen van de Zeemacht gevestigd aan de kust.

De muziekschool (later conservatorium) wordt door de Staat gesubsidieerd omdat het onderwijs de officiële programma's volgt en aan de rijksinspectie onderworpen is. Het onderwijs werd tot 1882 verstrekt in de twee talen. Omstreeks 1885 werd de directie toevertrouwd aan een Waal die het Frans deed gebruiken zowel voor het onderwijs als voor de administratie. Later kwam de school terug tot de tweetaligheid. Sinds 1923 (organiek reglement van 3 mei 1923) wordt het onderwijs in het Nederlands gegeven.

Aan het Onze-Lieve-Vrouwecollege, gesticht in 1878, werd het onderwijs aanvankelijk in het Frans gegeven. De toepassing van de wet van 15 juni 1883 die het Nederlands oplegde voor een deel der lessen, maakte dat in de voorbereidende klassen, de lessen afwisselend in de twee talen werden gegeven, terwijl in de Latijnse klassen de les godsdienst in het Nederlands werd gegeven; de verklaring van klassieke schrijvers gebeurde in de twee talen. Later werden geschiedenis en aardrijkskunde onderwezen in de twee talen. De wet van 14 juli 1932 legde het Nederlands op als enige voertaal in het middelbaar onderwijs en sindsdien gebeurt het onderwijs aan het college in deze taal. Sinds 1938 is het palmares in het Nederlands; van 1932 tot 1938 was het tweetalig, nl. tijdens de periode gedurende dewelke de leerlingen die hun studie aangevat hadden in het Frans, die konden beëindigen.

Het vrij lager onderwijs werd verstrekt in het Nederlands, maar er bestonden vervolmakingscursussen Frans; een koninklijk besluit van 26 januari 1960 vernietigde het besluit van 28 augustus 1959 om een facultatieve cursus Frans te geven in de lagere scholen.

De congregatie Sint-Jozef had vóór 1940 zes scholen te Oostende: op de Vuurtorenwijk, het Hazegras en de Sint-Sebastiaanstraat (door de oorlog vernield); deze drie instellingen zijn verdwenen. Er blijven drie instellingen over: het Sint-Jozefsslyceum, sinds 1952 Sint-Andreaslyceum (Kaaistraat), het Sint-Jozefsinstituut (Alfons Pieterslaan) dat sinds meer dan 75 jaar als middelbare technische school bestaat en sinds 1893 als basisschool, en het Sint-

Lutgardisinstituut (Steenbakkersstraat) voor meisjes. Het lyceum was lange tijd bestemd voor de "elite" en was betalend. Voor alle middelbare studies (1e, 2e, 3e jaar) gingen de lessen door in het Nederlands en Frans: dezelfde handboeken in hun Nederlandse en Franse uitgave werden gebruikt; de oude humaniora was enkel Nederlandstalig.

De Franse congregatie "Les Dames du Sacré-Coeur" hield zich in Frankrijk voornamelijk bezig met de opvoeding van meisjes uit de hogere klassen. De wetten COMBES die na 1900 het onderwijs in Frankrijk seculariseerden, hadden de uitwijking voor gevolg van talrijke religieuzen. Een deel van de dames van het Heilig Hart kwamen zich vestigen te Oostende, op de Zeedijk. Deze religieuzen stichtten een instelling waarvan het doel identiek was met dat welk voordien in Frankrijk werd nagestreefd, d.w.z. een voltooiing van de opvoeding der juffrouwen uit de hogere sociale klassen. De studies werden uitsluitend in het Frans gegeven en konden met geen enkel diploma worden bekroond omdat de lessen uitsluitend in het Frans werden gegeven en niet aan de wettelijke normen beantwoordden. Het regime was uitsluitend een internaat en het leerlingenaantal vrij beperkt. De oorlog 1940-45 en de incorporatie der gebouwen in de Atlantikwal veroorzaakten hieraan grote schade: de zusters moesten hun school ontruimen maar kort na de oorlog kwamen ze zich opnieuw vestigen in de schoolgebouwen zonder er grote herstellingswerken te verrichten. De school hernam haar activiteiten maar kende niet meer het vroegere succes daar de oorlog de sociale structuur van de stad grondig had gewijzigd. De school staakte voorgoed haar activiteit in 1953 en het eigendom werd in 1954 verkocht aan het Hoger Technisch Instituut dat sinds de oorlog een grote bloei had gekend.

Er bestonden ook private scholen, maar deze konden niet standhouden bij gebrek aan de nodige geldelijke middelen. Een kleine Franstalige school, gesticht door de zusters GILLIARD om het onderwijs en de opvoeding van meisjes uit de goeude burgerij te vervolmaken, kende een vrij kortstondig bestaan tot de oorlog 1914-18. Als opvolgster van de school der zusters GILLIARD, stichtten de juffrouwen Edith DEPOORTER en Marcelle PIERKOT in 1919 een Franstalige school met hetzelfde doel; ze telde drie klassen en een dertigtal leerlingen. De school staakte haar activiteiten in 1926, vermoedelijk ten gevolge van financiële moeilijkheden.

(vervolgt)

GERAADPLEEGDE WERKEN EN BRONNEN

- Bulletin Communal de la Ville d'Oostende. Gemeenteblad van de Stad Oostende, Oostende 1864 sq.
- Jaarverslag Stad Oostende, Oostende 1941sq.
- Th. COOPMAN en D.A DELA MONTAGNE, De Taalstrijd hier en elders, Antwerpen, L. Dela Montagne Uitgever, 1884-85 Sq.
- K. JONCKHEERE, Oostende verteld, Tielt, Lannoo, 1970.
- K. JONCKHEERE, Waar plant ik mijn ezel? Brussel, Manteau, 1974.
- Y. VYNCKE, Kent U ze nog... de Oostendenaars? Zaltbommel, Europese Bibliotheek, 1975.
- R. CLAEYS, Het Koninklijk Atheneum te Oostende. Een historisch overzicht. Oostende, 1932.
- J. VAN BERGEN, Bijdrage tot de geschiedenis van het Koninklijk Atheneum te Oostende, ter gelegenheid van de 75e verjaring van zijn bestaan, met medewerking van F. SMISSAERT, Oostende, 1957.
- W. MAERVOET. De Politieke Evolutie in het Arrondissement Oostende (1830-1914) in Ostendiana I, p. 63-68.
- Y. DINGENS. Een halve eeuw Franstalig onderwijs te Oostende: het Institut des Dames du Sacré Coeur in Ostendiana IV (1982), p. 125-130.
- Briefwisseling en gesprekken met o.m. Stadsbestuur, Dhr. A. ROELS, E.H. Deken LONCKE, E.H. Paul VAN ZEIR, diverse scholen.

HET GROOT INTERNATIONAAL CRITERIUM DER STAD OOSTENDE 1935

door **Michel CAPON**

Het derde wielercriterium van Oostende voor beroepsrenners greep plaats op maandag 24 juni 1935 en werd door de plaatselijke pers als volgt belicht: "Voor iederen West-Vlaamsche sportman beteekent het wielercriterium van Oostende immers het jaarlijks feest, dat een beetje de apotheose mag genoemd van de aangroeiende bedrijvigheid in onze wielermiddens" (1).

Zoals de vorige criteriums (van 1933 en 1934) berustte de inrichting bij de bedrijvige bestuursleden van de Velo Club De Zeemeeuw Oostende. Voor de wedstrijd van 1935 waren Camiel VANBELLEGHEM (uitbater wielersbaan Oostende), Remi VANBELLEGHEM, Gentil MARES en Raymond VERBIST de verantwoordelijken.

Omloop

De omloop liep over 4,8 km met vertrek en aankomst op de Zeedijk rechtover "Taverne Floreal" bij Emile DELANDSHEERE nabij de Vlaanderenstraat: "Richting Kursaal, langs het Palace Hotel, op den Zeedijk, tot aan de Westramp Kursaal, naar beneden op den Van Iseghemlaan, opwaarts naar den Zeedijk (Vlaggestok), naar de aankomst" (1). Deze ronde diende 25 maal te worden afgelegd, hetzij in totaal 120 km. Zoals vorig jaar werden de tramsporen met hout opgevuld ten einde valpartijen te vermijden. Vanaf 11 uur werd de omloop op de Zeedijk en de Van Iseghemlaan afgesloten. Nieuw waren de twee overdekte tribunes aan de aankomst op de Zeedijk.

Toegangskarten

Waren voor wat Oostende betreft te verkrijgen bij:

- Hôtel de Bruges, de Smet de Naeyerlaan 10 bij Marcel VANISACKER
- Hôtel de Venise, Kapellestraat 99
- Hôtel Central, hoek Wapenplein/Louisastraat
- Café As des As bij Jules VANHEVEL, Alfons Pieterslaan 47 (1bis).

Bijzondere ingangskarten voor de pers, de fotografen en de verzorgers berustten in het Hôtel des Neufs Provinces, hoek de Smet de Naeyerlaan/Oesterbankstraat bij Edgard VANISACKER

Volgende ingangsprijzen waren voorzien: Boulevard: 6 Fr.
Zeedijk: 10 Fr.
Tribune (Zeedijk): 20 Fr.

De wedstrijd

Om 14.30 uur greep de voorstelling der renners plaats, waarna om 15 uur het startschot aan 53 renners, onder andermaal zeer grote belangstelling, gegeven werd. Het was zeer warm en onweerswolken bedreigden de hemel.

Zoals steeds in een criterium was de strijd boeiend en afwisselend. Bij iedere ronde werden veranderingen in de posities aangestipt.

Volgens de plaatselijke pers waren VISSERS (vorige winnaar 1934), Frans DICTUS (in 1934 en '35 zegekoning in de kermiswedstrijden) en Camiel VAN ISEGHEM de favori's.

Vertrek van de 53 renners op de Zeedijk. Bemerkt de grote volkstoeloop

Halfweg de wedstrijd. Kamil VAN ISEGHEM (x) was toen reeds in aanvallende stelling

Wat in de lucht hing gebeurde bij het einde van de laatste ronde: een onweersbui. Het regende oude wijven waardoor de kasseiwegen spekglad werden.

Ter hoogte van het Hotel Wellington (thans Andromeda) aan de Westhelling Kursaal in het naar beneden rijden (richting Van Iseghemlaan), op de gladde kasseistrook, nam Camiel VAN ISEGHEM zeer veel risico's. Hij demareerde zo hard en met enorm risico dat niemand hem kon of durfde volgen. De enkelingen die het aandurften, waaronder Gaston REBRY, bekochten het met een valpartij (2). VAN ISEGHEM bleef recht op de glibberige steenweg. Zonder schrik en zelfverzekerd sloeg hij een kloof van een 30-tal meters op de dichtste achtervolgers. Bij het afrijden van die helling kon hij daarbij amper een overlopende toeschouwer ontwijken. Hij behield die voorsprong en won schitterend.

Aan de pers verklaarde Camiel achteraf: "Tijdens de laatste ronde heb ik in den afzink alles of niets gespeeld, omdat ik wist dat ik tegen een VISSERS, MOERENHOUT en DERYCK geen schijn van kans had in de spurt" (3).

Uitslag

1. Camiel VAN ISEGHEM: 120 km. in 2 u 58' 35" (gemiddeld 40,3 km./uur)
2. Leo DERYCK op 25 meter
3. Flander HOREMANS
4. Ward VISSERS (winnaar 1934)
5. Jef MOERENHOUT (winnaar Ronde van België 1935 – Kampioenschap van Vlaanderen 1934)
6. Aimé LIEVENS
7. Louis DUERLO op 1' 4" (kampioen van België 1933 – Ronde van Vlaanderen 1935)
8. Frans DICTUS
9. Fred HAMERLINCK op 1' 35" (Koning kermiskoersen 1929, 1931, 1932, 1933)
10. Albert BILLIET
11. Gelijk: Sylvère MAES (Ronde van Frankrijk 1936 en 1939, Parijs-Roubaix 1933)
Jef DEMUYSERE (Milaan-San Remo 1934)
Jozef LAMBET en Jan WAUTERS

Voornaamste opgevers: A. MAGNE – ARCHAMBAUD – DI PACO – KAERS (winnaar 1933, wereldkampioen 1934) – DANNEELS – AERTS – Romain MAES (Ronde van Frankrijk 1935) – MEULENBERG – Gaston REBRY (Parijs-Roubaix 1931, 1934, 1935 en Ronde van Vlaanderen 1934) en de volgende V.C. De Zeemeeuw-renners: Jules VANHEVEL – Staf VANSLEMBROUCK en Odiel VANHEVEL.

Camiel Van Iseghem

Camiel was een geboren en getogen Oostendenaar die gans zijn leven in en rond die stad opbouwde: eerst als wielrenner (1929-39) en wat later als fietsenmaker (1940-67), politieagent (1938-46) en caféhouder (1947-63).

Op 6 januari 1911 werd hij geboren met rugnummer 5. Hij was immers de 5e van 6 kinderen. Camiel liep school op de Conterdam en nadien één jaar aan het Koninklijk Atheneum van Oostende. Op zijn 14e jaar werd hij "bakkersgast". Wielerkoersen waren toen bij de Conterdamse jeugd zeer gegeerd. Al wie bij de jeugd goede benen had, wilde koersen. Op zaterdagavond 31 mei 1929 kocht Camiel een koersfiets op krediet bij VERSTRAETE en de dag erop startte hij voor het eerst bij de Beginnelingen te Moere. Ondertussen was hij in een kleine keet, gelegen aan de markt, gestart als fietshersteller.

Boven op de ramp van de Zeedijk (Vlaggestok). Camiel VAN ISEGHEM op weg naar de
aankomst en de zege met een 30-tal meter voorsprong.
Bemerkt de toen nog Franstalige straatbenaming: Promenade Albert I, evenals de fiets
zonder versnellingsapparaat.

De zegevierende aankomst van Camiel VAN ISEGHEM

Vanaf 1932 werd hij Junior en sloot aan bij de Oostendse Velo Club De Zeemeeuw. Nadat hij een regelmatige prijsrijder bij de Onafhankelijken was geweest werd hij medio 1934 beroepsrenner en won dat jaar nog te Jabbeke vóór Fred HAEMERLICNK (4). Camiel trad aan op rijwielmerk "NESTOR" (5).

Toen hij bij de Beroepsrenners in 1935 het internationaal vermaarde Criterium van Oostende won, boekte hij dan ook zijn meer tot de verbeelding sprekend zege. Toch was zijn overwinning in de Omloop der Vlaamse Gewesten van hetzelfde jaar, toentertijd een semi-klassieker, veel belangrijker. Ingevolge deze prestatie kon hij door bemiddeling van Karel VAN WIJNENDAELE terecht bij het Franse merk "Alcyon", tot en met 1936. Na 4 jaar prof hing hij in 1939 zijn fiets aan de haak.

Volgende anekdotische uitspraken van Camiel, in een vraaggesprek met "'t Clubkrantje" van K.V.C. De Zeemeeuw, willen wij meegeven: "... 'k Heb aan mijn koersen veel plezier beleefd, vooral als ik harde tegenstrevers er van langs kon geven. 'k Weet niet hoe het nu is, maar we verdienen moeilijk onze boterham. Ik behaalde schone prijzen maar de verplaatsingen en andere onkosten waren groot. 't Is wellicht daarom dat ik tijdig gestopt heb en totaal ging leven voor mijn commerce en gezin. Dat een mens soms veel tegenkomt doet me denken aan die keer dat ik naar Duinkerke moest gaan koersen. Ik moest er naar toe met de trein. Terug met de trein naar Toerkonje met 5 Fr. op zak. Te Toerkonje stond ik daar zonder verdere spoorverbinding en met een kapotte velo, want ik was door mijn kader gestoken. Ik kende mensen in Menen en er stond niets anders op dan te voet – 17 km. – naar Menen te gaan. Ik arriveerde daar om 1 uur in de nacht. Die brave zielen deden open, gaven me wat te eten en te slapen. 's Anderendaags kreeg ik een velo met een "staantje" om pakken te vervoeren en zo naar Oostende.... 'k Zwoer bij God en al zijn heiligen van niet meer te koersen. Twee dagen later stond ik weer aan de start....(6)"

"...Stimulans kenden wij gelukkig niet. Al wat we extra namen was een Cherry Brandy met dooiers van eieren..." (7).

Begin 1940 startte Camiel VAN ISEGHEM een rijwielzaak in de Guido Gezellestraat, alwaar in 1947 er een café, genaamd "De Cyclist", aan toegevoegd werd. Vanaf 1956 vestigde hij zich in de Zandevoordestraat 1, met rijwielzaak "Van Iseghem" en Café "De Toerist".

Camiel VAN ISEGHEM overleed te Oostende op 05 januari 1990.

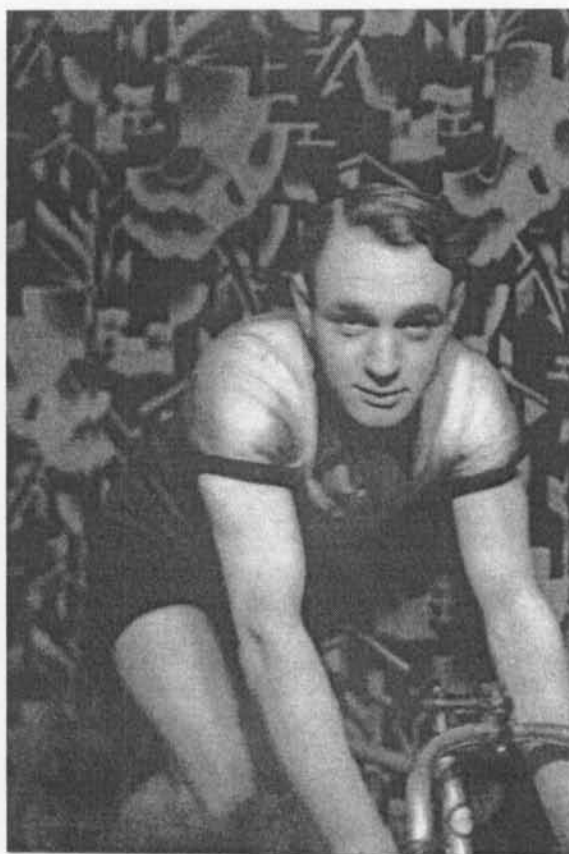
Verwijzingen

- (1) De Zeewacht 22 juni 1935.
- (1 bis) thans Immo VYVA.
- (2) Bevestigd door getuige Omer VILAIN, toeschouwer op balkon Hotel Wellington.
- (3) De Zeewacht 29 juni 1935.
- (4) Cyclo Sprint 7 december 1980, blz. 26, E. BOUQUÉ.
- (5) Merk "Nestor" was van rijwielhandelaar Pierre VANSTEENKISTE, Dorpstraat, Bredene-Dorp. Trui: paars-wit. Dit door toedoen van de gebroeders Charles en August GEVAERT. Charles was de vader van Amedée GEVAERT, secretaris van V.C. De Zeemeeuw Oostende van 01 oktober 1957 tot 31 december 1987.
August was de vader van mazouthandelaar Raymond GEVAERT van de Conterdam.
- (6) 't Clubkrantje De Zeemeeuw van 15 april 1984 blz. 6, Amedée GEVAERT.
- (7) 't Clubkrantje De Zeemeeuw van 15 mei 1984 blz. 4, Amedée GEVAERT.

Verder: - Archief Amedée GEVAERT.
- Persoonlijke verzameling.

De glorieuze winnaar Camiel VAN ISEGHEM tussen de plaatselijke supporters

KAMIEL VAN ISEGHEM : Oostende.

Sierfoto Camiel VAN ISEGHEM

PLATE-VEILING 2003

Voor de veiling 2003 werden de volgende schikkingen genomen :

1. De aanbieder moet een getypte, of minstens zeer goed leesbaar geschreven, lijst met de te veilen stukken overmaken aan J.P. Falise, H. Serruyslaan 78/19, Oostende en dit ten laatste tegen 10 januari 2003. Ieder stuk MOET een minimum van beschrijving (maar hoogstens 2 lijnen) omvatten.
2. De geschatte waarde per stuk moet minstens 3 €. bedragen.
3. De lijst wordt door het bestuur nagezien met mogelijkheid tot schrapping van bepaalde stukken.
4. De avond van de veiling zal deze lijst te koop zijn.
5. Het bestuur houdt zich het recht voor de veiling te annuleren indien het aanbod te schraal is.
6. Verder blijven de vroegere schikkingen van toepassing :
 - een % komt ten goede van De Plate. Dit procent wordt vastgesteld op 20 % dat afgehouden wordt van de verkoopsom
 - de stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz. maar geen breekbare voorwerpen) moeten betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.
7. Indien nodig verschijnen verdere schikkingen in ons volgend tijdschrift.

LIDGELD 2003

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate is voor het jaar 2003 als volgt vastgesteld:

Aangesloten lid:	11 Euro
Steunend lid:	15 Euro
Beschermend lid: vanaf	25 Euro

Alleen diegenen die tot nu toe niet gestort hebben (laatste storting ontvangen op 29 november) vinden hierbij een stortingsbulletin.

Jean Pierre FALISE
Penningmeester

Woensdag 24^e Maart 1915

HONDERDEENENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Rond 11 ure verlaat een duitsche onderzeeër onze haven. Daar wij van onderzeeërs spreken, de duitschers hebben eenen nieuwen truk uitgevonden: in de werkhuisen aan het Zeewezen werd een houten onderzeeër gemaakt; het vorenste deel ervan lag op 17, 18, 19 en 20 dezer vastgemeerd aan de boei, liggende in de nabijheid van het depot van 't Zeewezen. Het werd Zaterdagavond van daar weggehaald en Zondag morgen lag de houten onderzeeër gansch in malkaer gezet, aan den derden aanlandingspost der maalboten. Men zou gezworen hebben zich in tegenwoordigheid van eenen *echten* onderzeeër te bevinden. Voorzeker voeren de duitschers iets in hun schild met dit houten vaartuig: hun doel is, ongetwijfeld, den vijand te verschalken!

Gister avond was het eenigzins mistig: de houten onderzeeër werd verhaald tot aan den eersten aanlandingspost der maalbooten en seffens door 3 duitsche "vischbakjes" omringd. Wellicht zou het vaartuig des nachts onze haven verlaten... De duitschers moeten van gedacht veranderd zijn, de nacht brengt immers raad! Want deze morgen lag de onderzeeër aan eenen aanlandingspost al den kant van de Vuurtorenwijk.

In de vlotdok hebben de duitschers bij middel van zware balken, een soort van *apportement* of aanlandingspost gemaakt, die een 20 tal meters ver in den dok vooruitsteekt. Op die balken hebben ze zakken zand gelegd, en er boven op, eene houten bevloering. Zouden ze daar wel eene soort van bergplaats maken voor hunne onderzeeërs?

* * *

De duitsche bladen vermelden den val van Przemysl, de Oostenrijksche vesting sedert 4 maanden en half door de Russen belegerd. Nu verstaan wij waarom al de duitsche officieren gisteren en deze morgen zulke grimmige gezichten hadden!

* * *

Het vleesch begint van dag tot dag schaarscher te worden. Schapenvleesch is er niet meer te vinden. 't Kalfsvleesch kost stukken van menschen (4 frank de kilo); 't ossenvleesch 3 fr. met de beenderen, het zwijnenvleesch, 3.00 fr.; de hesp (gerookt) 2.75 met het been, 4.00 f. zonder het been; het smout, 2.80 fr. de kilo; konijnen en kiekens zijn er voor geen geld meer te krijgen.

Bovenstaande prijzen zullen nog verhoogden, want beesten zijn er om zoo te zeggen, niet meer te vinden!

Wat de melk betreft, nooit was zij meer...gedoopt als in den tegenwoordigen tijd en zulks is verstaanbaar: het getal koebeesten is op groote schaal verminderd, en toch moet er alle dagen melk zijn voor meer dan 28 duizend personen, die te Oostende gebleven of hier toegevlucht zijn!

Wij geraken gelukkig uit den winter; we zeggen: gelukkig, want ook de brandstof is peperduur: de cokes staan aan 2 frank de zak, de kolen aan 3 frank, en welke kolen zijn het doorgaans nog! Zij kunnen voorwaar aan de Engelsche kolen niet! In de Coöperatief der Staatsbedienden kan men bakjes brandhout bekomen voor 20 centiemen, doch de leden alleen genieten van dit voordeel!

Hier en daar in stad wordt nog genever geschonken, doch het drinken van *shrapnell's* (zoo worden in zekere herbergen de druppels genaamd) gaat met oneindige voorzichtigheid gepaard en zulks valt gemakkelijk te begrijpen: de minste overtreding brengt eene boete bij van 50 of 100 mark.

* * *

Een persoon, heden van Leffinghe gekomen, verhaalt dat die gemeente reeds verscheidene malen door de schepen beschoten is geworden, zonder, nochtans, dat de aangerichte schade zeer groot is. De duitsche overheid heeft nu laten weten dat, zoo de schepen nog éénmaal op het dorp schoten, de Eerw. Heer Pastor, de heer Burgemeester en de heer Sekretaris naar Duitschland zouden worden overgebracht. Zij houden staan dat er op Leffinghe personen zijn die de rol van spioen spelen!

* * *

Rond 3 ure van den namiddag greep in de Fortstraat (Vuurtorenwijk) een soort van revolutie plaats onder de F.S.D. (Vrijgestelde Spitsboeven Divisie), gebezigd aan de werken van het vliegplein.

Zij kloegen over het te laag loon en het gebrekkig eten. Hun aannemer gelukte er, na veel moeite in, eenige hunner tot bedaren te brengen; duitsche soldaten kwamen tusschen en dwongen de anderen naar stad te trekken: deze zullen binnenkort naar Duitschland worden teruggestuurd.

Donderdag 25^e Maart 1915

HONDERDTWEEËNZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Op de markt, heden morgen, slechts twee boerinnen met boter en eieren. De boter gold 4.40 tot 4.50 fr. en de eieren 12 ct. stuk. Nog al wel groensels op de markt: prijzen als naar gewoonte.

Heden had in de kerk van de Vuurtorenwijk de lijkdienst plaats der weduwe LINGIER, maandag avond door eene bom gedood. Het lijk was gisteren namiddag vanuit het "Hôtel de la Marine" naar de wijk teruggehaald. De toeloop menschen, die de treurige plechtigheid bijwoonden was overgroot.

Deze namiddag werd door een deskundige de schatting gedaan der schade Maandag avond door eene bom toegebracht aan het huis der weduwe LINGIER, Liefkemoresstraat (Vuurtorenwijk). De schade werd op 2.700 f. beraamd.

Deze morgen werden met den trein weggedaan de matrozen van het stoomsloepje B.144, alhier den 3den op den kop van het staketsel gezonken. M. Pieter DERYCKER, wiens aanhouding wij den 10n gemeld hebben, en die veroordeeld werd tot 3 maand en half gevang, werd eveneens met dien trein weggebracht: hij moet zijne straf te Brugge uitdoen.

* * *

De Koning van Saksen bracht heden een kort bezoek aan onze stad. Deze namiddag kwam een stoet van 12 autos, waarin Z.M. en zijn gevolg en de duitsche overheden van Oostende en het omliggende hadden plaats genomen, toe op het vliegplein van de Vuurtorenwijk.

De Koning inspecteerde gedurende ruim een kwart uurs de aldaar opgestelde kanonnen en reed daarna, in auto in de richting van Blankenberghe weg.

Vrijdag 26^e Maart 1915

HONDERDDRIEENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Deze nacht overleed alhier, in den nog jeugdigen ouderdom van 50 jaar, een oude Oostendsche kennis: de heer August DUFOUR, herbergier in de Kerkstraat, beter gekend onder den naam van *Gustave*.

Zaterdag 27^e Maart 1915

HONDERDVIERENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Tusschen 2 ½ en 3 ure stijgt een vliegtuig op, van op het vliegveld der hofstede PITTERY; het slaat de richting van Leffinghe en wordt daar op hevige wijze door de Duitschers zelve beschoten, bijzooover dat het keeren moest.

* * *

De Duitschers hebben het thans gemunt op het koper en het zink, berustende bij de handelaars in die koopwaren.

Gister en heden hebben de Duitschers al het koper weggenomen uit de werkhuizen der P.V. (*Pêcheries à vapeur*), Stockholmstraat. Zij haalden daar 7.000 kilos koper uit.

* * *

Volgende plakbrief in 't Vlaamsch en 't Duitsch opgesteld, werd heden uitgeveerdigd:

Kommandantuur Oostende

BEKENDMAKING

- 1) De bevolking wordt uitdrukkelijk gewaarschuwd dat geene ondersteuning mag verleend worden aan welkdanige poging tot LICHTING VAN REKRUTEN voor het Belgisch leger. Wordt ook onder soortgelijke poging gerangschikt, elk middel om het vertrek uit de stad te vergemakkelijken van mannen die in staat zijn de wapens te dragen.
 - 2) Een beambte, in Oostende woonachtig, werd naar Duitschland overgebracht, omdat hij gepoogd had spoorwegaarbeiders er van af te houden hunne DIENSTEN TE LEENEN AAN HET DUITSCHE RIJK. Elke soortgelijke handelwijze, al bleef zij ook zonder gevolg, wordt volgens kriegsrecht gestraft.
 - 3) Tot 7 april 's avonds moeten de huisbezitters of huisbewaarders in de Kommandantuur verklaren: ALLE RIJWIELEN alsook allen voorraad van Benzien, Benzol en Smeeroliën van andere soort, die zich in de huizen, gebouwen, afhankelijkheden of ergens anders onder hunne bewaring bevinden. In geval van nietverklaring wordt beslagname en straf toegepast
- Oostende, 27 Maart 1915.

BITTINGER
Kapiteinluitenant en Stadskommandant

* * *

Heden morgen vertrokken met eenen trein, uit onze groote statie, 34 veldkanons en 7 autoslepers (*tracteurs pour autos*), anders gezegd, pletmachienen. Verscheidene treinen opgepropt met soldaten, stoomden van de statie van *Ostende-Maritime* (bij Zandvoorde) weg.

Zondag 28^e Maart 1915

HONDERDVIJFENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Zoals iederen Zondag had er dezen morgen in de HH. Petrus en Pauluskerk eene duitsche militaire mis en in den Anglikaanschen tempel eene protestantschen eeredienst plaats.

* * *

De duitschers hebben in de laatste dagen de Fransche opschriften der tramstaties en standplaatsen alsook deze van het Leopoldspark vervangen door duitsche. *Quand l'enfant s'amuse!!!*

Maandag 29^e Maart 1915

HONDERDZESENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Heden morgen werd de "Ville d'Ostende", op sleeptouw naar Zeebrugge overgebracht.

In de vroege wierp een vlieger 4 bommen uit op Mariakerke; een in den hof van 't Sanatorium DELCROIX, een op het strand en twee in 't water.

De kanonnen, op den dijk staande, worden weggenomen.

* * *

BITTINGER, plaatskommandant, gaat voor 4 weken in verlof. Hij wordt tijdelijk vervangen door den *Gerichtsoffizier* GLASSMER.

Bittinger neme naar Duitschland het volgend dichtje mede dat thans de rond, van Oostende doet. Zijn keizer zal kunnen zien hoe zeer men hier den duitscher...acht!!

La Russie aura la grandeur
L'Angleterre aura l'honneur,
A la France, la victoire
A la Belgique, la gloire.
La Serbie aura les pruneaux,
A l'Autriche, on ne laissera que la peau.
La Turquie aura le pipi
Et pour que rien ne se perde,
A l'Allemagne on donnera la merde! ⁽¹⁾

Vooraleer in verlof te gaan laat Bittinger weten aan 't gemeentebestuur dat in de hotels en in de pensioenhuizen hetzelfde brood moet opgediend worden aan d'officieren als dat door de burgers gebruikt.

Dinsdag 30^e Maart 1915

HONDERDZEVENENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Een der hangaars voor vliegtuigen bij de hofstede PITTERY (Mariakerke) wordt door de duitschers afgebroken.

(1) Rusland zal de grootheid hebben, Engeland, de eer. Aan Frankrijk, den zegepraal, aan België, de roem! Servië krijgt pruimen, aan Oostenrijk zal men slechts het vel laten. Turkije krijgt de pipi, en, opdat niets verloren worde krijgt Duitschland de str...

't Is een beetje...vet, maar...

't is ook oorlog!

De Duitsers hebben in de "Cinema Sint Sebastiaan" het Cinematostel afgehaald. Zij zullen er mede Zondag t.k., Hoogdag van Paschen, voorstellingen geven, voor de soldaten en de burgers, in de zaal der Scala.

* * *

Deze namiddag, om 3 ure, werd ten stadhuize, onder voorzitterschap van M. VERDEYEN, dd. Schepen, eene vergadering gehouden der hoteliers en restauratiehouders.

Er werd hen kenbaar gemaakt dat de *Kommandantur* hen brood verschaffen zal voor den dienst hunner restauraties of spijshuizen. Gebruiken zij van dit brood voor hun persoonlijk gebruik of dit hunner huisgezinnen, zij zullen gestraft worden.

Woensdag 31^e Maart 1915

HONDERDACHTENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Men weet dat, sedert eenige weken al de autos, die van den Thouroutschen of den Nieupoortschensteenweg afkwamen, stil moesten houden aan "Petit Paris", ten einde daar het onderzoek der papieren te doen. Van heden af grijpt dit onderzoek plaats op den Thouroutschensteenweg, op korten afstand van M. Gustaaf DEWITTE en op den Nieupoortschensteenweg, op den hoek der Vereenigingstraat.

M. VAN BIESBROUCK, veearts en dd. bestuurder van ons slachthuis, werd heden door de Duitsche overheid veroordeeld tot eene boete van 300 mark, voor het volgende:

De Duitscher, die in ons stedelijk slachthuis baas speelt, had bevel gegeven de dieren voor de Duitsers bestemd op de eene plaats te stallen en deze aan de beenhouders toevoorende op eene andere plaats. M. VAN BIESBROUCK, niet goed op de hoogte van den genomen maatregel, had de dieren, aan de beenhouders toebevoorende, laten stallen bij deze voor de Duitsers bestemd. Van daar, woede van den Duitschen baas, en aanhouding van M. Emiel CRABBE, de welgekende beenhouwer der Kristinastraat, die heden morgen tusschen twee matrozen bajonet op het geweer, naar de *Kommandantur* werd geleid. Hij kon uitleggen dat hij de bevelen der Duitsers niet op eigen hand had overtreden en werd dan ook onmiddellijk vrijgelaten. M. VAN BIESBROUCK, echter, die na hem werd ondervraagd, mocht de gebroken potten betalen!

* * *

Het schijnt dat de Duitsers wederom kort van geld zitten, want het begint weder boeten te regenen... Onze stadgenoten, MM. VAN VLAENDEREN, beheer der socialistische kooperatief *De Noordstar*, Oscar CORNU, handelaar in merceriën, Kapellestraat en Arthur TEYGEMAN, handelaar in suikergoed, Christinastraat, hadden een paspoort bekomen ten einde te Brussel koopwaren te gaan koopen. Hunne zaken, in de hoofdstad in de tijdruimte door het paspoort vastgesteld, niet hebbende kunnen eindigen, vroegen zij aan de *Kommandantur* van Brussel eene verlenging van 4 dagen hetgene hun gereedelijk werd toegestaan. Toen zij nu te Oostende terug kwamen, mochten zij een bezoeksken afleggen bijden *Kommandant Arthur*, hm! Neen, de *Kommandantur* en elk 50 mark betalen. Zij hadden goed uiteen te doen dat de *Kommandantur* van Brussel den duur hunner paspoorten had verlengd, er was geen gehoor in Israël. "Wij zijn hier te Oostende en doen hier wat wij willen" werd hen toegesnuwd. M. TEYGEMAN, die opmerkte dat de *Kommandantur* van Oostende dus slecht met deze van Brussel overeenkwam, kreeg een toemaatje van 25 mark boete!

Toonen de Duitschers dat zij meester zijn te Oostende? Wat bliefje? Tot op het kerkhof toe! Ze komen het Gemeentebestuur te verplichten de graven der burgers op dezelfde manier als deze der Duitsche soldaten, te schikken 't is te zeggen, voor ieder lijk een grafterp op te richten en ze met grafzoden af te zetten. Dit werk zal eveneens moeten uitgevoerd worden in de 2 perken, waar in de laatste tijden begravingen werden gedaan.

Het getal Duitsche soldaten, die hun Paschen houden is tamelijk groot. Deze namiddag gingen er in de HH. Petrus en Pauluskerk zeer veel te biechten, en, daar al de biechtstoelen, behalve eene, bezet waren, hielden twee Duitsche almoeseniers biecht achter eene pilaar.

Aanzien doet gedenken! Het voorbeeld van Victor CHAFFART en Euphrasia SCHMITT, die op 20n dezer de 1ste sedert de bezetting onzer stad door de Duitschers, in 't huwelijksbootje traden, werd heden door 2 jonge koppels gevolgd, n.l. Juliaan VERVAECKE, 26 jaar, stoker aan den ijzerweg, met Florida KOOY, werkvrouw, 27 jaar, en Albert PAUWELS, 33 jaar, visscher, weduwnaar van Alice BOUCKENAERE, met Angela KOOY, werkvrouw, 27 jaar.

* * *

Volgend bericht werd heden tot de Oostendsche bakkers gestuurd:

Nota voor de afgeveerdigden in de Bakkerijen

1° Te beginnen van 1n April komen de nieuwe broodkaarten in voege, deze vermelden den naam van den verkozen bakker.

Om het beoogde doel te bereiken is het noodig dat de drager elke kaart zich in de aangeduide bakkerij aanbiedt. De stedelijke overheid rekent op de waakzaamheid der afgevaardigden om alle onregelmatigheden te beletten.

2° Achterstallige rantsoenen mogen in 't vervolg niet meer afgeleverd worden.

3° Ondanks herhaalde opmerkingen worden de kaarten nog afgeteekend met kruisjes. Het aantal afgeleverde brooden moet in cijfers, nevens den datum, zeer leesbaar aangeduid worden.

4° Men gelieve de bulletijns regelmatig in te zenden.

Oostende, den 31 Maart 1915.

De Adjunktkommissaris,
DUBOIS

* * *

Op 22n December ll. werd in den Katholieken Volksbond het *Werk der Goedkoope Eetmalen*, of *Volkskeuken*, ingericht. Van af dien datum tot op heden (31n Maart) inbegrepen werden er 16.114 noenmalen opgediend, n.l.

22-31 December (1914)	920
Januari (1915)	5.556
Februari	5.281
Maart	4.357

Samen	16.114

* * *

Omstreeks kwart voor 11 ure kwam een vliegtuig over de stad gevlogen en wierp twee bommen uit, waarvan de eene viel tusschen de riggels in de groote statie en de andere, op het achterhuis der weduwe Frans BRACKX, 1 Ijzerstraat. Er werd slechts tweemaal op het vliegtuig geschoten. Een 5 tal minuten na 11 ure werd andermaal eene bom geworpen; en een 10 tal minuten nadien, nog eene. Eindelijk, 8 minuten na 1 ure ('t was dan reeds Donderdag), eene derde. Alle drie moeten tamelijk ver van onze stad gevallen zijn, want de slagen waren zeer verzwakt. Van rond 11 ure tot rond 3 ure

werd in de verte (in de richting van Leffinghe) hevig geschoten met mitraljeuzen en veldkanonnen, denkkelijk op de vliegtuigen!

* * *

Er werd in den laatsten tijd nogal geklaagd dat het weldra op zou zijn met de boter, dat er geen veevoeder meer was, en ook schier geen beesten meer, enz.! Welnu, heden kan men boter bekomen, niet alleen in de kruidenierswinkels, maar ook bij zekere beenhouwers en charcutiers en in zekere vischwinkels...

Donderdag 1^e April 1915

HONDERDNEGENENZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

Zooals hooger gezegd, viel gister avond, kwart voor 11 ure, eene bom in de Ijzerwegstraat, niet op het achterhuis maar in het huis zelf der Weduwe BRACKX. Dit huis is bewoond door de familie Oscar VERMEERSCH, bestaande uit den man, de vrouw en 3 kleine kinderen.

De bom viel in langs een venster van den achtergevel, gevend op den trap, waarvan het gedeelte, dat naar den zolder leidt, ten deele werd vernield; zij kwam dweers door het trapgat terecht op den vloer van den gang, die eveneens ten deele werd verbrijzeld, en van daar in den kelder, nevens de plaats waar de kinderen sliepen. Door het geweld der ontploffing werden stukken hout geslingerd tot over hun bed, doch, gelukkig, werd niemand gekwetst. De stoffelijke schade, daarentegen, is zeer groote.

* * *

Op den vagen grond, nevens den 3n bassijn, langsheen de spoorweglijn, van rechtover het gasgesticht tot aan de Amsterdamstraat, maken de Duitschers thans eene soorte van rampe of ladingskaai, waarschijnlijk om in geval van nood rapper hunne kanonnen, peerden en tuig te kunnen opladen dan met behulp der zoogenaamde koebrug der Polderstraat.

* * *

Eindelijk nadat gedurende verscheidene weken de boterboerinnen, aan het uiteinde der stad door de liefhebbers afgewacht, aldaar hunne waar verkochten en er aldus om zeggens geene boter op de markt kwam, werd heden eene krachtadigen maatregel genomen: iedere boterboerin, in stad komend, werd door een politieagent tot aan de Groote Markt geleid zonder dat haar gelegenheid werd gegeven langs den weg iet of wat te verkoopen en zoo kwam het dat er deze morgen op onze markt boter en eieren in overvloed waren.

In den beginne werd 4 frank gevraagd voor een stuk boter, doch daar sedert gister de boter niet duurder verkocht wordt in de winkels, boden zich geene liefhebbers aan, en de boerinnen zagen zich weldra verplicht hunne waren te laten gaan aan 3,80 f. en bij 't einde der markt, aan 3.60 f. en zelfs 3.50 f.

De eieren golden 10 ctm. stuk. De groensels, als gewoonte, behalve de wortels die reeds 60 ctm. de kilo kosten.

* * *

OPENINGSDATA MUSEUM IN 2002

- Elke zaterdag
- Van 21 december 2002 t/m 05 januari 2003 (gesloten: 24, 25 en 31 december en 01 januari)

Telkens van 10u tot 12u en van
14u tot 17u

Onze prijs = uw profijt
Uw kleurenfoto's manueel
afgewerkt volgens de
modernste technologie
met multi-scanner

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

*Waar kwaliteit nog
vakmanschap is*

THEMATENTOONSTELLING

Naar aanleiding van de 50^e verjaardag van "FEBRUARI 1953" wordt er in ons museum een thematentoonstelling gehouden onder de benaming

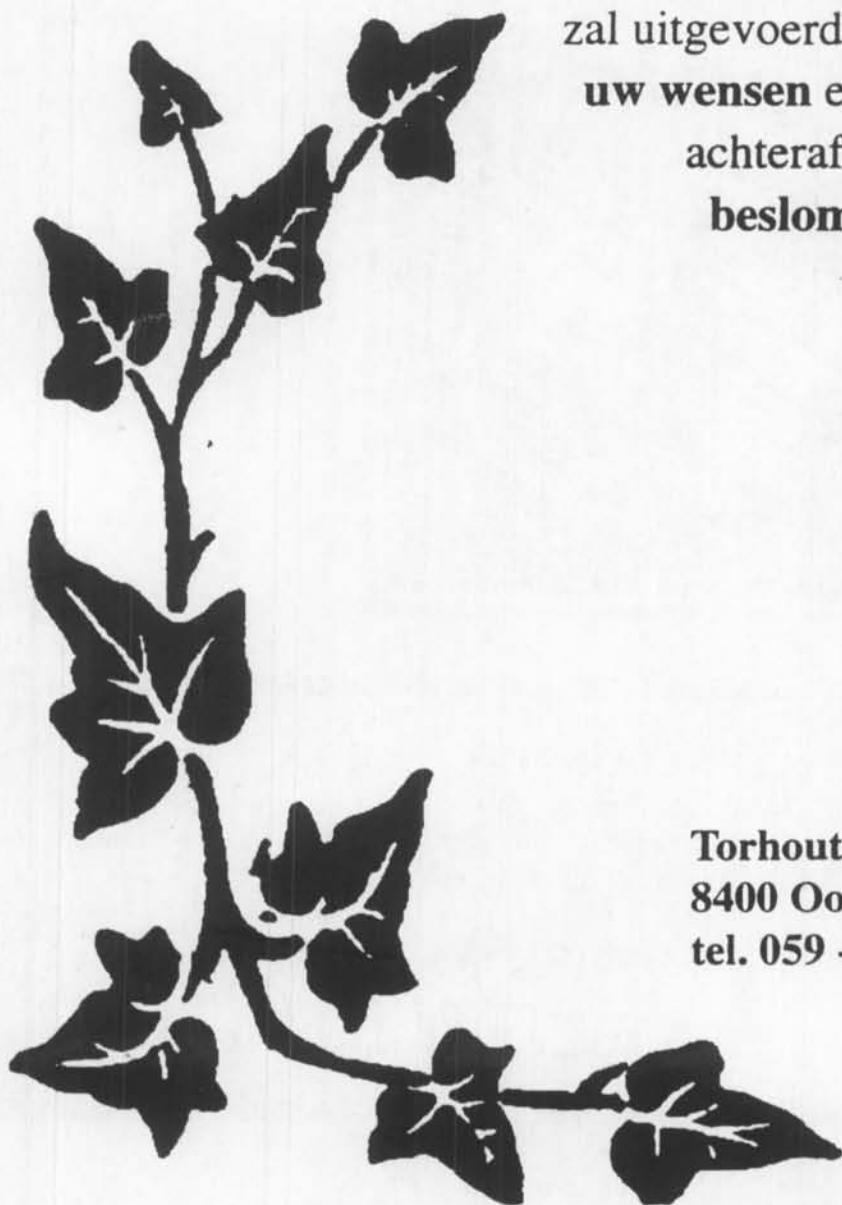
"OOSTENDE ONDER WATER"

De tentoonstelling loopt van zaterdag 7 december 2002 tot eind februari 2003 op de dagen en uren hierboven aangeduid.

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

Jan Nuytten

Het **uitvaartkontra**kt
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53